

Beheerplan civiele kunstwerken 2021-2025

1. Inleiding

Voor u ligt het Effectgestuurd Beheerplan civiele kunstwerken van de gemeente Uithoorn. Hiervoor zijn alle civiele kunstwerken van de gemeente geanalyseerd en beoordeeld. Op basis van de uitkomsten is bepaald welke onderhoudsmaatregelen het meest passend zijn om bij te dragen aan de maatschappelijke effecten die zijn opgenomen in het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). Het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) beschrijft de doelstellingen voor het onderhoud, inrichting en gebruik van de gehele openbare ruimte. In het IBOR is bepaald dat deze kaders per asset worden uitgewerkt naar concrete doelen en beheermaatregelen.

Ook zijn in dit beheerplan de kosten die deze maatregelen met zich mee brengen beschreven. Hierdoor is er sprake van optimaal, geïntegreerd en transparant civiele kunstwerken beheer met een onderbouwing van het voorgestelde dagelijks en planmatig onderhoud en de voorgestelde specifieke maatregelen voor vervanging en/of herinrichting.

1.1 Bijdrage civiele kunstwerken aan de openbare ruimte

De openbare ruimte levert een belangrijke bijdrage aan de doelen van de gemeente. De gemeente heeft daarnaast de plicht om de openbare ruimte deugdelijk te onderhouden. Voor het beheer van de openbare ruimte gelden eisen en richtlijnen. Daarnaast heeft de gemeente zelf een strategie voor de openbare ruimte geformuleerd: het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR). In figuur 1 zijn maatschappelijke thema's weergegeven waaraan de openbare ruimte bijdraagt.

Figuur 1 Maatschappelijke thema's uit het IBOR waaraan de openbare ruimte bijdraagt

Om een vertaling van het IBOR naar dit beheerplan civiele kunstwerken te maken is effectgestuurd beheer ontwikkeld. Het voordeel van het opstellen van beheerplannen aan de hand van effectgestuurd beheer is dat naar allerlei maatschappelijke thema's gekeken wordt en niet alleen naar de technische staat van onderhoud.

In hoofdstuk 3 wordt beschreven hoe civiele kunstwerken bijdraagt aan de in figuur 1 genoemde maatschappelijke thema's.

1.2 Scope en afbakening

Dit beheerplan is een uitwerking van het IBOR en daarmee tactisch/operationeel van aard. Het IBOR is leidend voor de strategische visie op de openbare ruimte. Dit beheerplan werkt de strategie verder uit in maatregelen, werkzaamheden en een financiële onderbouwing.

Dit beheerplan geeft geen opsomming van alle werkzaamheden die in de buitenruimte plaatsvinden, maar werkt met maatregelpakketten (bij elkaar horende werkzaamheden die een bepaald doel dienen).

1.3 Doelstelling

De doelstelling van dit Effectgestuurd Beheerplan civiele kunstwerken is:

- Inzicht geven in de hoeveelheid civiele kunstwerken die de gemeente in beheer heeft;
- Inzicht geven in de kwaliteit van het areaal civiele kunstwerken;
- Aangeven welke mogelijkheden/kansen er zijn op het gebied van de maatschappelijke effecten;
- Het onderhouden van het civiele kunstwerken beheer voor dagelijks onderhoud, planmatig onderhoud en vervangingen voor 2021 - 2025;
- Het geven van inzicht in de meerjarige begroting voor civiele kunstwerken beheer voor 2021 - 2025.

1.4 Besluitvorming

Dit beheerplan wordt vastgesteld door het college van B&W. De gemeenteraad wordt een exemplaar ter kennisgeving gestuurd.

In dit beheerplan worden ook de daadwerkelijke financiële consequenties inzichtelijk gemaakt. Indien extra financiële middelen noodzakelijk zijn om bijdragen aan het realiseren van de speerpunten en algemene effecten te realiseren wordt dit aan het bestuur voorgelegd ter afweging.

1.5 Leeswijzer

Allereerst worden in hoofdstuk 2 de wettelijke kaders kort beschreven en wordt stilgestaan bij de beleidsuitgangspunten. De normen en richtlijnen van de CROW worden opgesomd en de assetmanagementprincipes toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie kort beschreven en staan we stil bij de kwaliteit en effecten ervan. In hoofdstuk 4 staat beschreven hoe we de doelen bereiken met de civiele kunstwerken in Uithoorn, hierbij hoort ook de financiële uitwerking in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 gaan we in op de monitoringstrategie van de civiele kunstwerken. In hoofdstuk 7 komen de communicatie en participatie aan bod, gevolgd door de interne organisatie in hoofdstuk 8. Hoofdstuk 9 behandelt ten slotte de ontwikkelagenda voor de toekomst.

2 Kaders

2.1 Kaders wettelijk

Er bestaat geen specifieke wet die bepaalt hoe de openbare ruimte moet worden beheerd. Wel bestaat er een 'zorgplicht' per asset en heeft de gemeente met wet- en regelgeving te maken vanuit het rijk en de provincie. De 'zorgplicht' is vastgesteld in het Burgerlijk Wetboek en stelt eisen aan technische veiligheid. De wet regelt in algemene zin wanneer een rechtspersoon aansprakelijk gesteld kan worden voor schade. Voor de openbare ruimte betekent dit dat de gemeente moet kunnen aantonen regelmatig onderhoud te plegen en de technische staat van objecten te inspecteren, zodat de veiligheid in de openbare ruimte gehandhaafd blijft. Als de gemeente dit niet of in onvoldoende mate doet kan zij aansprakelijk gesteld worden voor nalatigheid. Uit wettelijke bepalingen worden geen eisen gesteld aan de beeldkwaliteit van een gebied.

Voor het beheer van civieltechnische kunstwerken is de volgende wetgeving relevant. Het Burgerlijk Wetboek, de Wegenwet, het Bouwbesluit, en de Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo) wijzen op de verantwoordelijkheden en verplichtingen van de gemeente ten aanzien van het beheer van deze kunstwerken.

Burgerlijk Wetboek

Een civieltechnisch kunstwerk dient veilig te zijn voor alle gebruikers. Gebruikers mogen geen letsel of schade ondervinden. Wanneer dit wel het geval is, wordt de eigenaar van het kunstwerk aansprakelijk gesteld. In het Burgerlijk Wetboek is de aansprakelijkheid in twee artikelen geregeld:

- Artikel 6:174 Risicoaansprakelijkheid.
- Artikel 6:162 Schuldaansprakelijkheid.

Er is sprake van risicoaansprakelijkheid als er een gebrek optreedt aan het kunstwerk en een gebruiker als gevolg hiervan schade ondervindt. Er is sprake van schuldaansprakelijkheid als schade ontstaat als gevolg van een onrechtmatige daad. Hieronder valt ook het te lang laten voortbestaan van gevaarlijke situaties.

Wegenwet

Het wettelijk kader voor het beheer van civiele kunstwerken is vastgelegd in de Wegenwet van 1930. Volgens artikel 15 lid 1 geldt: het rijk, de provincie, de gemeente en het waterschap zijn verplicht een weg te onderhouden, wanneer dat openbare lichaam die tot openbare weg heeft bestemd. Volgens artikel 1 lid 2 vallen bruggen ook onder de definitie van de weg.

Bouwbesluit

In het bouwbesluit 2012 worden eisen gesteld aan nieuwe en bestaande bouwwerken. Civieltechnische kunstwerken vallen hier ook onder. Een bouwwerk dient ten alle tijden te voldoen aan de eisen in het bouwbesluit. In Europese en Nederlandse normen zijn de eisen uit het bouwbesluit verder uitgewerkt.

Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht (Wabo)

De gemeente heeft in het kader van de Wabo een toezichtstaak op civieltechnische kunstwerken binnen haar grondgebied.

Besluit Begrotingen en Verantwoording (BBV)

Om het financieel toezicht op gemeenten doelmatig te kunnen uitvoeren, is een wet opgesteld om de gemeentelijke begrotingen uniform op te stellen: het Besluit Begrotingen en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierin zijn ook definities beschreven rond het begroten en onderverdelen van onderhoud aan kapitaalgoederen. Vanuit het BBV wordt de volgende indeling gemaakt:

- Onderhoud, zowel klein als groot onderhoud: lasten voor de instandhouding die in de jaarrekening (exploitatie-rekening) worden opgenomen;
- Investerings, waaronder ook integrale vervangingen: deze worden geactiveerd vanuit de reserve openbare ruimte en in de balans opgenomen.

In bijlage 1 is een tabel opgenomen met daarin een uitgebreidere beschrijving van de verschillende soorten van onderhoud die wij hanteren vanuit de BBV.

2.2 Kadern IBOR

In het IBOR wordt expliciet ingezet op de rol van de openbare ruimte voor maatschappelijke vraagstukken op de lange termijn. In het IBOR zijn negen thema's opgenomen die hoog op de landelijke en gemeentelijke agenda staan: gezondheid, veiligheid, biodiversiteit, energietransitie, circulaire economie, verstedelijking, sociale cohesie, mobiliteit en toegankelijkheid en klimaatadaptatie. Gedegen beheer van de openbare ruimte draagt (integraal) bij aan het behalen van de doelstellingen van deze thema's.

In dit beheerplan worden de te nemen concrete maatregelen voor de korte en middellange termijn om aan de negen thema's bij te dragen verder gespecificeerd en uitgewerkt. Hierin worden duidelijke richtlijnen geformuleerd voor de uitvoerende partijen in het beheer van de openbare ruimte. Een onderdeel van de richtlijnen zal beeldkwaliteit zijn voor bepaalde onderdelen van de openbare ruimte. Dit kan vervolgens in beeldbestekken op de markt gezet worden en getoetst door middel van schouwen. Een mogelijkheid is om bij het schouwen van de openbare ruimte bewoners te betrekken.

De algemene effecten vanuit het IBOR waaraan de openbare ruimte moet bijdragen zijn in willekeurige volgorde opgesomd in tabel 1.

Algemeen effect	Doelstelling
Gezondheid	De openbare ruimte draagt bij aan de fysieke en mentale gezondheid van de inwoners
Veiligheid	De openbare ruimte is fysiek en sociaal veilig en draagt bij aan een veilig gevoel van en veilig gebruik door de gebruikers
Biodiversiteit	De openbare ruimte draagt bij aan behoud en verhogen van diversiteit in flora en fauna
Energietransitie	De openbare ruimte wordt uiterlijk in 2050 volledig beheerd zonder energie uit fossiele bronnen en biedt ruimte voor opwekking en levering van energie
Circulaire economie	De openbare ruimte legt zo min mogelijk beslag op nieuwe grondstoffen en zet in op gebruik van bestaande grondstoffen
Verstedelijking	De openbare ruimte is bestand tegen een toenemende gebruiksdruk en de gebruikers voelen zich verbonden met de (woon)omgeving om in te verblijven en te wonen
Sociale cohesie	De openbare ruimte nodigt uit om samen te komen en activiteiten te ondernemen
Mobiliteit en toegankelijkheid	De openbare ruimte en voorzieningen zijn goed toegankelijk en bereikbaar voor iedereen, zijn aantrekkelijk en nodigen uit om gebruik van te maken
Klimaatadaptatie	De openbare ruimte is afdoende bestand tegen toekomstige extreme weersinvloeden en draagt bij aan reductie van wateroverlast, hittestress en droogtestress

Tabel 1 Algemene effecten openbare ruimte vanuit IBOR Uithoorn

2.3 Overige uitgangspunten

Naast wetten en regels heeft de gemeente zelf ook kaders gesteld en daarmee haar ambities in beleid vastgelegd. De relevante beleidsdocumenten met betrekking tot civiele kunstwerken zijn in het IBOR benoemd.

2.4 Normen en richtlijnen

De belangrijkste normen en richtlijnen naast de wettelijke uitgangspunten waar de gemeente zich aan conformeert zijn opgenomen in de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Daarin wordt ook verwezen naar de CROW¹ normen die van toepassing zijn op civiele kunstwerken.

2.5 Assetmanagementprincipes

Uithoorn werkt binnen de cyclus van beheer met de methode assetmanagement. Hierbij hanteert Uithoorn het Integraal Beleidsplan Openbare Ruimte (IBOR) en de risicomatrix.

Voor het bepalen of een asset aangepakt moet worden, moet worden bepaald welke risico's voor de gebruikers van de openbare ruimte worden gezien met betrekking tot veiligheid, leefbaarheid, kosten zoals vervolgschade en imago.

Een asset met een of meerdere onacceptabele risico's heeft een hoge prioriteit en vraagt grotere beheerinspanning om de geïdentificeerde risico's te verminderen. Risico's die als 'acceptabel' uit de analyse komen hebben vanuit beheerogpunt een lage prioriteit en vragen slechts geringe beheerinspanning.

Om de risico's op een uniforme, zo objectief mogelijke, manier te borgen wordt dan gebruik gemaakt van een risicomatrix, welke is vastgesteld door het college van B&W in 2018, waarbij wordt uitgegaan van:

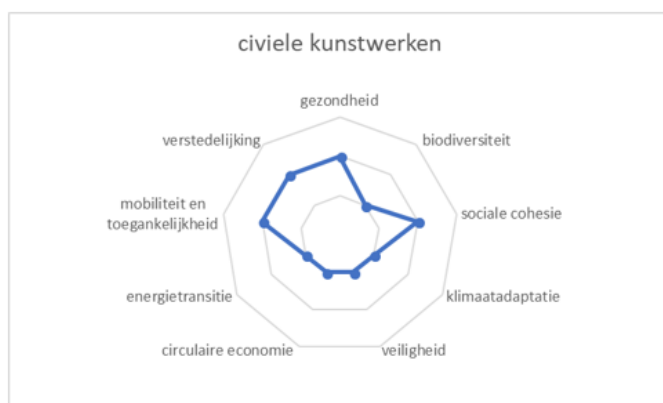
- *Groen (voldoende)*: acceptabel laag risico;
- *Oranje (matig)*: acceptabel laag risico, maar kritisch blijven kijken;
- *Rood (onvoldoende)*: onacceptabel hoog risico.

Voor civiele kunstwerken is nog geen analyse van risico's op prestaties van de openbare ruimte opgesteld met als resultaat een risicobeoordeling. Dit is een ontwikkeling die de komende jaren onderzocht wordt. De beoordeling die aan dit beheerplan ten grondslag ligt is technisch van aard op basis van de technische inspectie.

3 Beschrijving civiele kunstwerken in Uithoorn

3.1 Bijdrage aan maatschappelijke thema's

De huidige bijdrage aan de negen thema's uit het IBOR zijn in onderstaande grafiek weergegeven.

Grafiek 1 huidige bijdrage civiele kunstwerken aan IBOR thema's

In de grafiek is te zien dat de bijdrage van civiele kunstwerken niet op alle thema's gelijk is. Dit is verklaarbaar doordat op sommige thema's een duidelijke bijdrage is en op andere thema's minder invloed is vanuit civiele kunstwerken. Ook zijn enkele thema's vrij nieuw en nog volop in ontwikkeling.

1) CROW is een Nederlandse stichting die zich opstelt als kennisinstituut voor infrastructuur, openbare ruimte, verkeer en vervoer, en werk en veiligheid. CROW houdt zich daarnaast bezig met aanbesteden en contracteren.

Civiele kunstwerken kunnen het meest effect sorteren in de bijdragen aan de thema's:

- **Mobiliteit en toegankelijkheid:** door civiele kunstwerken te realiseren en te onderhouden hebben inwoners de mogelijkheid zich op een prettige manier door de gemeente te verplaatsen.
- **Veiligheid:** door civiele kunstwerken op een bepaalde manier te situeren en onderhouden dragen deze bij aan een veilig gebruik van de openbare ruimte.

Er zijn ook enkele thema's waar een kleinere bijdrage aan geleverd kan worden. Te denken valt aan het gebruik van circulaire materialen voor hekwerken op een brug of bepaalde onderdelen van civiele kunstwerken.

Thema	Bijdrage vanuit civiele kunstwerken (niet limitatief)
Gezondheid	Voetpaden en fietspaden zijn heel en aantrekkelijk om te bewegen en verblijven. In Uithoorn zijn veel prioriteit 3 bruggen: bruggen voor voetgangers en fietsers die niet essentieel zijn voor de bereikbaarheid maar van groot belang zijn voor het wandelen en fietsen van rondjes door de wijken.
Veiligheid	De civiele kunstwerken dragen bij aan fysieke en sociale veiligheid in de vorm van inrichting en gebruikte materialen. In het onderhoud van wegen stuurt de gemeente bewust op veiligheid met vierjaarlijkse inspecties voor planmatig onderhoud en dagelijks onderhoud waarbij meldingen worden opgepakt.
Biodiversiteit	Niet van toepassing voor civiele kunstwerken.
Energietransitie	Er worden op dit moment geen eisen gesteld aan het gebruik van energie tijdens het onderhoud, het te gebruiken materieel en de productie van materialen (bij de aanbesteding kunnen nader te bepalen energieprestatieladder eisen worden gesteld).
Circulaire economie	Bij het onderhoud van civiele kunstwerken wordt uitgegaan van het zo lang mogelijk gebruiken van een brug of ander civiel kunstwerk. Bij afvoer van materiaal kunnen eisen gesteld worden aan recycling of hergebruik.
Verstedelijking	Bij inrichting of herinrichting worden civiele kunstwerken aangelegd waar nodig voor de infrastructuur.
Sociale cohesie	Niet van toepassing voor civiele kunstwerken.
Mobiliteit en toegankelijkheid	Er wordt voldaan aan de wettelijke eisen op het gebied van toegankelijkheid en bereikbaarheid. Regelmatig onderhoud en toepassing van specifieke materialen (zoals een geleidestrook) zorgt voor bereikbaar en toegankelijkheid tot diverse voorzieningen. Wegen zijn leidend voor dit thema, civiele kunstwerken volgt daarop.
Klimaatadaptatie	Voldoen aan de normen in het GRP. Het betreft afkoppeling en toepassen van waterdoorlatende verharding en tijdelijke opslagruimte voor piekneerslag.

Tabel 2 bijdrage civiele kunstwerken aan thema's IBOR

3.2 Arealen

Onder civiele kunstwerken vallen bouwwerken zoals bruggen, kademuren, oeverbeschermingen en vissteigers. Gemeente Uithoorn heeft vele honderden van deze kunstwerken. De meeste vervullen dagelijks een essentiële functie in de openbare ruimte zoals het ondersteunen van de weg of het verbinden van de buurten en wijken. Langs de Amstel zijn grote delen oeverbescherming die essentieel zijn voor het behoud van de watergang, de langs liggende wegen en waterkeringen. In dit specifieke geval zijn meerdere overheden die belang hebben bij een bepaalde kwaliteit en uitvoeringsvorm van deze kunstwerken.

Voor sommige kunstwerken is de functie minder relevant, zoals bij diverse oeverbeschermingen. Veel oeverbeschermingen zijn aangebracht tijdens de aanleg van wegen en wijken om zettingen in de geërodeerde grond te stabiliseren. Inmiddels is deze grond stabiel en zijn de oeverbeschermingen niet meer of veel minder nodig. Bij vervanging wordt hiermee rekening gehouden en op sommige plekken wordt de oeverbescherming daarom niet opnieuw aangebracht.

3.3 Kwaliteit civiele kunstwerken

Om een goed zicht te hebben op de technische kwaliteit van de civiele kunstwerken wordt iedere vier jaar een visuele inspectie uitgevoerd. Hierbij wordt op systematische wijze iedere schade genoteerd. Bij deze inspectie wordt onderscheid gemaakt tussen onderhoud in kleine en grote omvang. Op basis

van deze inspectie krijgt de gemeente inzicht in de huidige kwaliteit. Door de resultaten van de afgelopen jaren wordt inzicht gegeven in het verloop van de kwaliteit.

3.4 Inspectiegegevens

Civiele kunstwerken worden vrijwel dagelijks geschouwd door eigen medewerkers van de gemeente tijdens de werkzaamheden in de wijken. Als er afwijkingen worden geconstateerd dan worden er passende maatregelen genomen welke worden gefinancierd vanuit het budget voor dagelijks onderhoud.

Het kan ook zijn dat afwijkingen worden gemeld door gebruikers van de openbare ruimte. Over het algemeen worden gebreken en tekortkomingen 1 op 1 verholpen o.b.v. een persoonlijke risicoafweging (kennis en ervaring) en vooral gericht op het thema veiligheid.

De civiele kunstwerken worden periodiek, een maal per vier jaar, visueel geïnspecteerd. Tijdens deze inspectie worden geconstateerde zichtbare gebreken en tekortkomingen volgens de NEN 2767-4 vastgelegd.

Na de feitelijke vastlegging worden de gebreken en tekortkomingen gecategoriseerd en worden deze getoetst op mate van aanvaardbaarheid en daarbij worden passende maatregelen bepaald.

Uit de resultaten van de periodieke inspectie gehouden in 2019 blijkt dat de tot op heden gekozen aanpak qua karakter het beste aansluit bij het ambitieniveau sober tot adequaat. Dit betekent dat de kunstwerken niet jaarlijks preventief worden schoongemaakt. Tekortkomingen als vervuiling, aangroei en onkruidgroei worden laag intensief verwijderd of worden pas verwijderd nadat er uit de omgeving vaak meerdere meldingen over zijn gedaan. Wel wordt elke melding direct serieus opgepakt en afgevoerd. De gebreken en tekortkomingen worden op basis van risico geprioriteerd en veelal 1 op 1 hersteld.

De civiele kunstwerken voldoen over het algemeen functioneel en zijn voldoende veilig tegen de laagst mogelijke korte termijn kosten.

3.5 MOR meldingen

Er komen gedurende het jaar verschillende MOR meldingen binnen bij de gemeente. Enkele meldingen betreffende civiele kunstwerken. Het betrof voornamelijk meldingen over schade aan bruggen of steigers. Het merendeel van deze meldingen is door het team Dagelijks Onderhoud opgelost en afgehandeld.

4 Realisatie doelen civiele kunstwerken

De algemene effecten en speerpunten die in het IBOR zijn beschreven vormen hét uitgangspunt voor dit beheerplan. Voor de civiele kunstwerken wordt gesteld dat deze moeten bijdragen aan voornamelijk veiligheid en mobiliteit en toegankelijkheid. Gebruikers moeten op een duidelijke, overzichtelijke en prettige manier gebruik kunnen maken van de openbare ruimte met zo min mogelijk conflictsituaties met andere gebruikers van de openbare ruimte. Om dit doel te behalen zijn de volgende activiteiten nodig die beschreven worden in dit hoofdstuk.

4.1 Activiteiten

Per asset wordt een beheerplan opgesteld met daarin een lijst van maatregelen. Hieronder is een korte opsomming gegeven van de categorieën maatregelen binnen het beheer van de civiele kunstwerken die de gemeente uitvoert. Het betreft een korte opsomming, geen uitputtende lijst.

Inspecteren	Eens per 4 jaar worden de civiele kunstwerken visueel geïnspecteerd.
Monitoren	Meldingen die binnenkomen van gebruikers van de openbare ruimte worden gemonitord.
Inventariseren	Voor dit beheerplan zijn de civiele kunstwerken aan de hand van de inspectie van 2019 geïnventariseerd en beoordeeld. Bij het actualiseren van dit beheerplan de meest recente inspectie meegenomen in de inventarisatie.
Onderhouden	Het onderhoud betreft onder andere kleine herstelwerkzaamheden.
Vervangen	Indien een civiel kunstwerk onveilig is wordt deze afgesloten en indien nodig verwijderd. Wanneer een civiel kunstwerk aan het einde van de levensduur is wordt deze indien dat past binnen de visie op de openbare ruimte in zijn geheel vervangen.

(Her)inrichten	Bij de (her)inrichting van nieuwe gebieden worden waar nodig civiele kunstwerken aangelegd.
Handhaven	Bij overtreding van de regels op of bij civiele kunstwerken gaat het meestal om gedragsregels zoals het verbod op samenscholing en overlast. Deze zaken worden door gemeente of politie gehandhaafd.
Informereren	Er wordt gecommuniceerd met individuele bewoners wanneer zij vragen hebben over de civiele kunstwerken. Binnen (integrale) projecten wordt altijd gecommuniceerd met omwonenden en belanghebbenden.

Binnen dit beheerplan wordt gebruik gemaakt van de definities zoals gebruikt in de Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Bij de gemeente worden twee soorten onderhoud onderscheiden: dagelijks en planmatig onderhoud. Deze typen onderhoud vallen weer uit een in twee soorten onderhoud.

4.2 Onderhoud

4.2.1 Dagelijks Onderhoud (DO)

Het dagelijks onderhoud bestaat uit het correctief- en preventief onderhoud en wordt onder regie van het team van Dagelijks Onderhoud uitgevoerd.

Correctief onderhoud	Dit is onderhoud dat niet planbaar, urgent en kortdurend uitgevoerd moet worden zoals het vastmaken van leuningen van bruggen. Dit onderhoud wordt uitgevoerd door eigen personeel in team Dagelijks Onderhoud.
Preventief onderhoud	Bij preventief onderhoud gaat het om reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goed werkende en veilige staat te houden. Dit is onderhoud dat te plannen is en in contracten is weggezet. Onder dit onderhoud wordt verstaan het herstellen van kleine schades zoals slijtage, ontbrekende onderdelen of vervanging van brugleuningen. Deze schades worden onder regie team van Dagelijks Onderhoud hersteld door een externe partij.

Dagelijks onderhoud gaat uit van de basis "schoon, heel en veilig". Deze drie pijlers zijn de belangrijkste punten waarop wordt besloten om wel of geen onderhoud uit te voeren. In onderstaande tabel is te zien welke beeldkwaliteit niveaus er zijn en wat deze inhouden qua aantrekkelijkheid en gebruik.

Beeld	Staat van onderhoud	Aantrekkelijkheid	Gebruik
A+	Zeer goed	Prachtig; nagenoeg ongeschonden; zeer schoon	(Zo goed als) nieuw; perfect onderhouden
A	Goed	Mooi en comfortabel; erg schoon	Technisch dik in orde; goed onderhouden
B	Voldoende	Sober; functioneel; schoon	Heel en veilig; functioneel; regelmatig onderhouden
C	Matig	Schraal; onrustig beeld; vies	Discomfort; enige hinder; veiligheid kan in het geding komen; matig onderhoud
D	Te slecht	Verloedering; uitlokking van vernieling; sociale onveiligheid; erg vies	Kapitaalvernietiging; functieverlies; aansprakelijkstelling; slecht onderhoud

4.2.2 Planmatig Onderhoud (PO)

Het planmatig onderhoud is verdeeld in groot onderhoud en totaal vervangingen (investeringen) en wordt onder regie van het team Inrichting en Beheer uitgevoerd. De omvang van dergelijke projecten omvat meerdere dagen of zelfs weken. Het betreft vaak een complete brug of beschoeiing en wordt vaak ook integraal met andere disciplines opgepakt. Bovendien kan het gepaard gaan met een afsluiting van een brug en is er communicatie naar externen zoals aanwonenden of gebruikers. Activiteiten die hierbij horen zijn het schrijven van een opdracht, een aanbesteding doen etc. Een dergelijk project vraagt organisatie brede aandacht en participatie. Kaders hiervoor staan beschreven in de Leidraad Inrichting Openbare Ruime waarin ook wordt beschreven hoe ingericht dient te worden.

Groot onderhoud	Dit is de uitvoering van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Groot onderhoud dient zich in de regel aan, is daarom vaak gepland, is veelal ingrijpend van aard en betreft een groot of belangrijk deel van het object. Het betreft dus grootschalige werkzaamheden waarbij het materiaal niet vervangen wordt en de inrichting gelijk blijft. Dit onderhoud is geen vervanging van het object omdat het aanwezige materiaal hergebruikt wordt en ook de functie van het object onveranderd blijft. Het betreft onderhoud om ervoor te zorgen dat het object einde levensduur kan halen.
Vervanging/ Re-constructie / Herinrichting	Dit betreft groot onderhoud waarbij een speelplek geheel vervangen wordt en als nieuw neergelegd wordt omdat deze zoveel gesleten is dat groot onderhoud economisch niet meer toereikend is en de speelplek einde levensduur is. Hierin worden ook nieuwe materialen verwerkt omdat deze materialen door langdurig gebruik versleten zijn. Vaak zijn in de loop der jaren toch functiewijzigingen gewenst. Een functiewijziging gebeurt vanwege een andere gewenste inrichting met betrekking tot de speelplek, bijvoorbeeld omdat er een andere leeftijdscategorie kinderen woont.

4.2.3 Bijkomende kosten

De bijkomende kosten naast het hierboven beschreven onderhoud bestaan uit de volgende activiteiten:

- De kosten voor inspectie van de civiele kunstwerken bedragen structureel € 15.000,- exclusief VAT en onvoorzien op de begroting.
- VAT-kosten 21%, dit zijn kosten voor de Voorbereiding, Advies en Toezicht (bijvoorbeeld grondonderzoeken of advies dat ingehuurd moet worden).
- Kosten onvoorzien 10%, dit is een post voor als de begrote bedragen niet toereikend zijn en projecten duurder uitvallen door aanbesteding, tegenvallers tijdens het werk, etc.

5 Financieel resultaat

De kosten voor het onderhoud van de civiele kunstwerken voor de komende tien jaar stijgen omdat er meer jaren zijn toegevoegd aan de data (vanaf 2025 was deze eerder niet ingevuld). De eerste vier jaar is goed inzichtelijk te maken met ramingen wat de verwachte kosten zijn. Daarna is dat niet mogelijk omdat de meerjarenplanning jaarlijks wordt bijgesteld aan de hand van de inspecties. Zo zijn de meest actuele en accurate cijfers beschikbaar. Om toch een doorkijk te geven naar de kosten voor civiele kunstwerken na 2025 is gebruik gemaakt van kengetallen en ervaringsgegevens op basis van het areaal. Vanaf 2025 is jaarlijks gemiddeld €21.060,- nodig voor het planmatig onderhoud van de civiele kunstwerken.

5.1 Dagelijks onderhoud

De benodigde budgetten voor dagelijks onderhoud blijven gelijk. Het benodigd budget voor dagelijks onderhoud aan de civiele kunstwerken is € 59.110,- per jaar. Dit bedrag bestaat uit:

- Onderhoudskosten algemeen bruggen: €36.110,-
- Onderhoudskosten beschoeiingen: €23.000,-

Het huidige budget voor dagelijks onderhoud van de civiele kunstwerken is exclusief eigen dienst.

5.2 Planmatig onderhoud

De kosten voor het planmatig onderhoud van de civiele kunstwerken voor de komende tien jaar stijgen. Dit ligt aan het feit dat er meer planmatig onderhoud uitgevoerd moet worden de komende jaren volgens de inspectie en er jaren zijn toegevoegd aan het overzicht van de reserve.

Om te komen tot een realistische inschatting van maatregelen en kosten is uitgegaan van de inspectie-resultaten van de civiele kunstwerken en relevante oeverbeschermingen en de theoretische einde technische levensduur die binnen de gemeente wordt gehanteerd.

- Constructies hout: 40 jaar
- Constructies staal: 60 jaar
- Constructies composiet: 60 jaar
- Constructies beton/steen: 80 jaar

Daarnaast is gebruik gemaakt van de risicomatrix en kennis en ervaring (expert judgement) van de beheerders.

Binnen de geregistreerde gebreken is een onderverdeling gemaakt met behulp van de conditiescores om volgorde te bepalen van behandeling. De gebreken met de grootste ernst, omvang en intensiteit zijn beoordeeld en met de risicomatrix is de mate van risico ingeschat. Daaruit is gebleken dat er enkele gebreken leiden tot een (naar inschatting) onacceptabel risico(rood). Maatregelen worden hier op relatief korte termijn noodzakelijk geacht.

Er zijn enkele tientallen gebreken die vallen in de categorie (nog net acceptabel) maar maatregel is gewenst(oranje).

De overige gebreken vallen binnen de risicomatrix als acceptabel(groen). Dit betekent niet dat daarom geen maatregelen noodzakelijk zijn, maar de urgentie om deze maatregelen te nemen ligt op een lager niveau. Er is voor gekozen om deze gebreken niet allemaal individueel te behandelen.

De kosten van de voorgestelde maatregelen zijn gebaseerd op beschikbare eenheidsprijzen via www.gwwkosten.nl. Aangenomen wordt dat de hierin beschreven eenheidsprijzen representatief zijn voor de actuele werkelijke kosten. De hierin beschreven kosten zijn de kale kosten voor specifieke materialen of activiteiten zonder VAT kosten (Voorbereiding, Administratie, Toezicht). Ook zijn er specifieke situaties waardoor de genoemde eenheidsprijzen niet 1 op 1 juist zijn (bijv. als een schottenbeschoeiing geplaatst moet worden onder een brug). Ook is niet elke locatie even eenvoudig bereikbaar met machines en voor sommige werkzaamheden zijn veel randvoorzieningen nodig (bijv. voor tijdelijke wegomleiding) waardoor kosten bij de gekozen maatregelen aanzienlijk hoger kunnen zijn dan de vervangingswaarde beschreven bij de theoretische einde technische levensduur.

Het planmatig onderhoud bestaat uit:

- Vervangen van gehele bruggen, beschoeiingen en kademuren. Het gaat niet om onderdelen maar om het gehele civiele kunstwerk.

5.3 Totale meerjarenkosten

Type onderhoud	2021	2022	2023	2024	2025
Dagelijks onderhoud bruggen	36.110	36.110	36.110	36.110	36.110
Dagelijks onderhoud oeverbeschoeiing	23.000	23.000	23.000	23.000	23.000
Planmatig onderhoud en vervanging	85.308	116.489	235.884	57.766	74.593
Totaal	114.418	175.599	294.994	116.876	133.703

Tabel 3 Kosten per jaar in €

6 Inspectiestrategie

6.1 Bewonerstevredenheid

In het onderzoek naar algemene bewonerstevredenheid (waar staat je gemeente) wordt op dit moment geen specifieke aandacht besteed aan de civiele kunstwerken binnen de gemeente. Er zijn verschillende ontwikkelingen binnen het meten van bewonerstevredenheid. De ontwikkelingen worden gevolgd en voorgesteld op het moment dat deze toepasbaar zijn voor Uithoorn.

6.2 Kwaliteit Prestatie Indicatoren (KPI's)

De KPI's zijn de indicatoren die binnen de P&C cyclus worden gebruikt om te monitoren. Op dit moment zijn er geen specifieke indicatoren voor civiele kunstwerken opgesteld. In de toekomst is dit een mogelijkheid als het bestuur specifiek op de kwaliteit van de civiele kunstwerken wil sturen.

6.3 Inspecties civiele kunstwerken

De gemeente laat vierjaarlijks een visuele inspectie op alle civiele kunstwerken van de gemeente uitvoeren door een hiervoor gecertificeerd inspectiebureau. De resultaten geven inzicht in de ernst en omvang van de technische kwaliteit. Daarnaast worden diverse kleine schades die invloed hebben op de veiligheid en binnen dagelijks onderhoud opgepakt kunnen worden geïnventariseerd.

De inspecties worden uitgevoerd om de areaalgegevens op orde te houden en de risico's van de civiele kunstwerken inzichtelijk te hebben. Dit laatste is van belang voor het afhandelen van aansprakelijkheidsstellingen.

7 Communicatie en participatie

7.2 Meldingen

Gebruikers van de openbare ruimte kunnen een melding openbare ruimte (MOR) doen bij de gemeente wanneer zij iets zien wat stuk, onveilig of niet schoon is. Ook meldingen over civiele kunstwerken kunnen hier gemeld worden.

Een melding kan digitaal via gemeente@Uithoorn.nl en telefonisch via het Klant Contact Centrum (KCC) gedaan worden. Het KCC maakt dan een melding aan de hand van de telefonische informatie en zetten de melding door aan de behandelend ambtenaar.

Een melding openbare ruimte wordt gedaan via de website van de gemeente en via de app "Makkelijk Melden". Het team Dagelijks Onderhoud van de afdeling Buurt (Duo+) neemt de meldingen in behandeling.

De standaard verwerkingstijd van een MOR is:

- Voor onveilige situaties:
  - o melding wordt in behandeling genomen binnen 1 dag
  - o melding wordt afgehandeld binnen 1 dag
- Voor overige meldingen (schoon en heel):
  - o Melding wordt in behandeling genomen binnen 3 dagen
  - o Melding wordt afgehandeld binnen 7 dagen
- Voor meldingen die een informatieverzoek bevatten:
  - o Deze meldingen worden doorgestuurd aan de betreffende vakafdeling (afhankelijk van het onderwerp kan dit een vakafdeling binnen Duo+ of de gemeente betreffen).
  - o De standaard afhandelingstermijn voor een informatieverzoek betreft 6 weken.

7.3 Projecten

Binnen projecten in de openbare ruimte hanteren wij een standaard werkwijze:

- Voornemen project
- Start project
- Uitvoering project
- Oplevering project
- Overdracht naar dagelijks onderhoud

Per project wordt bekeken hoe en wanneer er geparticipeerd wordt met belanghebbenden. Hierbij valt te denken aan brieven aan omwonenden, inloopbijeenkomsten, berichten op de website, uithoorndenkt-mee.nl of social media. Dit zal veelal vanuit de asset wegen worden bepaald aangezien civiele kunstwerken vaak integraal met wegen worden aangepakt.

7.4 Participatie binnen projecten

Bij het bepalen van de mate van participatie wordt de Participatienota gevolgd als leidraad. Hierin is een participatieladder opgenomen waarop de verschillende treden van participatie uitgewerkt (informereren, raadplegen, meedenken, meebeslissen, zelfbeheer). Per project weegt de projectleider af welk niveau van participatie wenselijk is. Dit wordt vooraf vastgelegd in de startdocumenten van het project.

8 Organisatie uitvoering maatregelen civiele kunstwerken

In paragraaf 4.2 zijn maatregelen benoemd die uitgevoerd zouden moeten worden om de civiele kunstwerken binnen Uithoorn te beheren. Deze maatregelen moeten georganiseerd worden binnen de gemeentelijke organisatie. Hieronder is uitgesplitst welke rollen en verantwoordelijkheden er zijn en waar deze in de organisatie belegd zijn.

Verantwoordelijke beheerplan

De uitvoering van het beheerplan is de verantwoordelijkheid van de assetbeheerder civiel binnen de afdeling Buurt van Duo+, team Inrichting en Beheer. De assetbeheerder is verantwoordelijk voor:

- Informeren van de afdeling Buurt, teams Inrichting en Beheer en Dagelijks Onderhoud, over het beheerplan en de uit te voeren maatregelen.
- Het laten uitvoeren van planmatig onderhoud aan en vervanging van de civiele kunstwerken.

- Het bijhouden van de uitvoering van planmatig onderhoud en vervanging op de punten planning en financiën.
- Het actualiseren van dit beheerplan in 2025.

Verantwoordelijke planmatig onderhoud en vervanging

De uitvoering van planmatig onderhoud en vervanging is de verantwoordelijkheid van een projectleider binnen de afdeling Buurt van Duo+, team Inrichting en Beheer. Planmatig onderhoud en vervanging wordt projectmatig opgepakt. Binnen dit project vind ook participatie met bewoners en gebruikers plaats. De projectleider is verantwoordelijk voor:

- Projectmatig uitvoeren van planmatig onderhoud en vervanging van civiele kunstwerken die hiervoor per jaar zijn aangewezen.
- De assetbeheerder informeren over de voortgang van de meerjarenplanning voor planmatig onderhoud en vervanging.
- De assetbeheerder informeren over de uitvoering van planmatig onderhoud en vervanging op de punten planning en financiën.
- Het organiseren van participatie binnen het planmatig onderhoud en vervanging van civiele kunstwerken (meestal in integrale projecten).
- Het overdragen van nieuw ingerichte of vervangen civiele kunstwerken aan het team Dagelijks Onderhoud.

Verantwoordelijke communicatie

Communicatie over civiele kunstwerken is de verantwoordelijkheid van de assetbeheerder. De medewerker binnen communicatie is verantwoordelijk voor de daadwerkelijke uitvoering van dit onderdeel. De communicatiemedewerker is verantwoordelijk voor:

- Het publiceren van berichten over civiele kunstwerken en projecten na input van de projectleider en/of asset beheerder.

Verantwoordelijke uitvoering onderhoud aan civiele kunstwerken

De uitvoering van de maatregelen in de openbare ruimte is de verantwoordelijkheid van het team Dagelijks Onderhoud. Binnen dit team zijn de toezichthouders civiel degene die de uitvoering aansturen. De toezichthouders zijn verantwoordelijk voor:

- Het uitvoeren van de maatregelen in de openbare ruimte om civiele kunstwerken te beheren zoals beschreven in dit beheerplan.
- Het terugkoppelen aan de assetbeheerder over de uitgevoerde maatregelen binnen het dagelijks onderhoud.
- Het verwerken van de financiële administratie over de uitgevoerde maatregelen binnen het dagelijks onderhoud.
- Het afhandelen van meldingen over civiele kunstwerken.

9 Ontwikkelagenda

Vanuit het assetmanagement denken betekent dit ook dat per kunstwerk de afweging gemaakt moet worden of de wijze waarop het nu aanwezig is (locatie, aantal, materiaal, e.d.) (nog) waarde toevoegt. Mogelijk is het heel aanvaardbaar om bepaalde kunstwerken zoals bepaalde oeverbeschermingen om deze te laten vergaan en niet meer te vervangen of ze te vervangen of aan te passen naar een andere beter passende constructie, bijvoorbeeld natuurvriendelijke oever.

Dit geldt ook voor de bruggen. Mogelijk kunnen er bruggen worden verwijderd omdat er een waardige alternatieve route is. Of misschien is het mogelijk om sommige bruggen te vervangen voor een duiker die misschien wel duurder is bij de aanleg maar over de levensduur aanzienlijk goedkoper kan zijn. Dit kan een onderdeel zijn van de nog op te stellen Mobiliteitsvisie Uithoorn. Als hier wijzigingen in het areaal uit voortkomen worden die opgenomen bij de actualisatie van dit beheerplan.

Bijlage 1 Onderhoud volgens BBV

Investing	Nieuwe aanleg	Dit betreft nieuw in beheer te nemen (vaak grote) gebieden. Dit betreft bijvoorbeeld een nieuwe woonwijk waar eerder een andere type gebied was (bijvoorbeeld agrarisch gebied). Het gaat bij nieuwe aanleg in de meeste gevallen om een investering.
Dagelijks onderhoud	Correctief onderhoud	Dit is onderhoud dat niet planbaar, urgent en kortdurend uitgevoerd moet worden zoals het vullen van gevaarlijke gaten en het repareren van dwarsscheuren.
	Preventief onderhoud	Bij preventief onderhoud gaat het om reparaties die noodzakelijk zijn om het object in goed werkende en veilige staat te houden tegen een van tevoren vastgesteld kwaliteitsniveau. Dit is onderhoud dat te plannen is en in contracten is weggezet. Hierbij moet worden gedacht aan herstel van omhoogstaande tegels, gaten of scheuren in het asfalt of het maaien van het gras en dergelijke.
Planmatig onderhoud	Groot onderhoud	Dit is de uitvoering van correctieve maatregelen, als gevolg van slijtage na een langere periode van gebruik, om een object in goede staat (op een vooraf bepaald kwaliteitsniveau) te houden of te brengen. Groot onderhoud dient zich in de regel ver van tevoren aan, is daarom vaak gepland, is veelal ingrijpend van aard en betreft onderhoud aan een groot of belangrijk deel van het object. Het betreft dus grootschalige werkzaamheden waarbij het materiaal soms vervangen wordt en de inrichting gelijk blijft. Dit onderhoud is geen vervanging van het object omdat er geen werkzaamheden aan bijvoorbeeld de fundering van de weg plaatsvinden, het aanwezige materiaal hergebruikt wordt en ook de functie van het object blijft onveranderd. Het betreft onderhoud om ervoor te zorgen dat het object einde technische levensduur kan halen.
(Vervangings) investering	Vervanging/reconstructie/herinrichting	Dit betreft vervanging van een object waarbij bijvoorbeeld een weg geheel vervangen wordt en als nieuw neergelegd wordt omdat deze zoveel gesleten is dat groot onderhoud economisch niet meer toereikend is en de weg aan het einde van de levensduur is. Hierin worden nieuwe materialen verwerkt omdat de oude materialen door langdurig gebruik versleten zijn. De maatregel is daarmee levensduur verlengend. Dit onderhoud is vaak in combinatie met een herinrichting van de openbare ruimte en een kwaliteitsverbetering. Vaak zijn in de loop der jaren toch functiewijzigingen gewenst wat ook een reden tot vervanging kan zijn. Een functiewijziging gebeurt vanwege een andere gewenste inrichting met betrekking tot de discipline verkeer, toename van de parkeerdruk, door participatie of klimaatadaptatie. Hiervoor moet een (vervangings)investering worden gedaan omdat het object nieuw wordt aangebracht en aan het begin van zijn levensduur staat.
	Achterstallig onderhoud	Onderhoud dat niet op tijd is uitgevoerd, waardoor een onderhoudsrichtlijn is overschreden en niet meer wordt voldaan aan het vastgestelde kwaliteitsniveau. Achterstallig onderhoud kan leiden tot schade en/of onveilige situaties, hetgeen vaak leidt tot hogere herstelkosten.